

[Waldorff]

noget, som ligger på et andet kontor, nemlig DONG, og at det er spørgsmålet om en privatretlig aftale. Det er selvfølgelig også helt uacceptabelt, når der stilles politiske betingelser, at de ikke bliver lagt frem, at det er betingelser, som der ikke kan tages stilling til. Jeg kunne f. eks. godt tænke mig en kommentar fra energiministeren til den situation, at tilsvarende betingelser blev opstillet i en kontrakt, som blev afsluttet imellem DUC og DONG, hvad der i princippet ikke ville være anderledes. Jeg mener, det kunne være en ret yndig situation, hvis DUC var i stand til at fastsætte politiske betingelser eksempelvis om, hvordan DUC ønskede den politiske udvikling, hvilke grænser for den politiske udvikling i Danmark man ønskede at opstille, eller grænser for, hvilke økonomiske skridt en regering kunne tage i forhold til DUC eller generelt kapitalistiske virksomheder i landet.

Vi mener altså, det er uacceptabelt med de politiske betingelser, som vi har set i forbindelse med kontrakten med Saudi-Arabien, men at man ydermere ikke engang får fremlagt de politiske betingelser, der er tale om, sådan at der kan tages stilling til dem, er i hvert tilfælde så klart uacceptabelt, at selv regeringen må kunne indse det.

Så vil jeg sige til sidst, at jeg ikke er enig med venstres ordfører, som siger, at det vil være at gå for vidt at kræve kontrakten fremlagt for folketinget eller for offentligheden. Jeg mener faktisk, det bør være et indlysende krav – især i denne situation – at man faktisk får fremlagt den kontrakt, og at det ikke kun bliver energipolitisk udvalg, der får lejlighed til at se den, bl. a. fordi vi ikke er repræsenteret i energipolitisk udvalg; men det er ikke det afgørende. Det afgørende er faktisk, at den bliver offentligt tilgængelig, så det er muligt at tage stilling til, hvilke kontrakter der er indgået.

Poul H. Møller (KrF):

Forespørgslen vedrører jo vort lands energiforsyningsproblemer, og det er et område, der lige siden oliekrisen i 1973 gentagne gange har givet anledning til debatter her i tinget. Specielt er anledningen i denne debat den milliard kroner, som energiministeren ved de begyndende statslige olieindkøb fik som garanti for disse indkøb og de aftaler

direkte mellem Danmark og ét eller måske flere olieproducerende lande. Disse OPEC-lande har konstateret, at de multinationale olieselskaber, som jo for størstedelen har stået for verdensoliehandelen, har beregnet sig ret så betragtelige fortjenester, hvorved forbrugerpriserne er blevet alvorligt belastede. Stadig flere olieproducerende lande sælger stadig mere olie direkte til aftagerlandenes statslige selskaber, og forbrugerpriserne skulle derved kunne holdes nede på et noget lavere niveau. Alt dette synes jo rimeligt og fornuftigt og skulle kunne stabilisere også Danmarks forsyningssikkerhed, hvad angår olien.

Nu må vi erkende, at denne indkøbsordning for vort land kun er i sin vorden, idet der, så vidt jeg ved, kun er tegnet den omhandlede kontrakt med Saudi-Arabien i en størrelsesorden af vistnok 3 mill. tønder olie for 1980–81. Men der kan nok alligevel være grund til nogen forsigtighed på dette område. Der har jo allerede været forskellige forlydender fremme i pressen om, at denne samhandel om olie med de arabiske lande kan gøres afhængig af betingelser, der ville betyde en ændring af vor politik, bl. a. hvad angår Mellemøstenproblemerne. Dette er dog hidtil blevet afvist af vor energiminister, men det har altså skabt en vis usikkerhed og måske endda en utryghed, som det nok ikke bliver så let at ryste af. Ministerens forsikring her i dag har i hvert fald ikke gjort mig mere tryk, bl. a. hans omtale af ordlyden »at bringe leverandørlande i miskredit«. Der ligger vide perspektiver i dette her. Vi har jo set, som det også er nævnt af tidligere ordførere, hvordan forevisning af en lille film var nok til at bringe et arabisk land i raseri og medføre trusler om boykot og alle mulige alvorlige represalier imod de lande, der foreviste denne film. Her er altså tale om handelspartnere, som kan have ganske andre opfattelser af tingene med hensyn til miskredit, end vi normalt har herhjemme.

Men senere – og det er jo også nævnt flere gange – er der kommet det ind, at kontrakten med Saudi-Arabien er behæftet med en klausul, der givet saudi-arabiske rederier en fortrinnsret til transport af råolien, hvis disse rederier kan konkurrere med andre om transporten. Her vil danske tankskibe ganske givet miste nogle fragtrater, da vi jo bl. a. på lønområdet bestemt ikke kan sejle til de pri-